

UYGULAMALI SORU DÜNYASI

SOSYAL BİLGİLER

**YENİ MÜFREDATA
TAM UYUMLULUK**

● ÖZET BİLGİ VE ETKİNLİKLER

**DEĞERLENDİRME TESTLERİ
VE YAZILI SORULARI**

● BİLGİ - ÖĞRENME VE ANALİZ TESTLERİ

isabet
YAYINLARI

6. SINIF

6. SINIF – SOSYAL BİLGİLER

Copyright ©

İSABET YAYINCILIK ve EĞİTİM HİZMETLERİ SAN. TİC. A.Ş

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları İisabet Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş'ye aittir.

Yazarlar

Komisyon

Dizgi & Grafik

İSABET

ISBN

978 – 605 – 361 – 668 – 9

Genel Dağıtım

Çamlıca Basım – Yayın ve Dağıtım

Baskı Yeri ve Cilt

Fazilet Neşriyat ve Ticaret A.Ş

(0212) 657 88 00

www.fazilet.com.tr

İnternet Hesapları

www.isabetyayinlari.com

bilgi@isabet.com.tr

isabet.yayincilik

@isabetyayinlari

isabetakademi

isabet AKILLI
TAHTA

www.isabetakillifahta.com

isabet AKADEMİ

www.isabetakademi.com

İÇİNDEKİLER

DERS – 01: Bireyin Gelişimi, Sosyal Roller ve Kültürümüz	5 - 8
DERS – 02: Farklılıklara Saygı ve Toplumsal Yardımlaşma	9 - 14
DERS – 03: Haklarımız ve Sorumluluklarımız	15 - 20
Ünite Değerlendirme Testi	21 - 24
DERS – 04: İlk Türk Devletlerinde Sosyal ve Kültürel Hayat	25 - 30
DERS – 05: İlk Türk Devletleri	31 - 36
DERS – 06: İslamiyet'in Doğuşu	37 - 42
DERS – 07: Türkler'in İslamiyet'i Kabulü	43 - 46
DERS – 08: Anadolu'ya Giriş	47 - 50
DERS – 09: Anadolu'nun Türkleşmesi	51 - 56
DERS – 10: Ticaret Yolları	57 - 60
Ünite Değerlendirme Testi	61 - 64
DERS – 11: Dünya'nın Çekim Noktasındayız	65 - 70
DERS – 12: Dört Mevsim Türkiye	71 - 76
DERS – 13: Nüfusun Dağılışı ve Ekonomi	77 - 82
DERS – 14: Farklı Yaşam Şekilleri ve İklim	83 - 86
Ünite Değerlendirme Testi	87 - 90
DERS – 15: Sosyal Bilimler ve Bilim	91 - 94
DERS – 16: Bilim, Bilimsel Araştırma ve Bilim Ahlakı	95 - 102
DERS – 17: Tarım ve Hayvancılık Kaynaklarımız	103 - 108
DERS – 18: Maden, Orman ve Su Kaynaklarımız	109 - 112
DERS – 19: Kaynakların Bilinçsiz Kullanımı ve Çevre Sorunu	113 - 118

İÇİNDEKİLER

DERS – 20: Ülkemizde Yatırım ve Pazarlama	119 - 124
DERS – 21: Ülkemizin Gelişmesinde Meslek Seçiminin Önemi ve Vergi Vermek	125 - 130
Ünite Değerlendirme Testi	131 - 134
DERS – 22: Demokrasi ve Temel Özellikleri	135 - 140
DERS – 23: Yaşayan Demokrasi	141 - 144
DERS – 24: Milli Egemenlik ve Anayasal Güvencenin Önemi	145 - 148
DERS – 25: Toplumsal Yaşamda Kadınlar	149 - 154
Ünite Değerlendirme Testi	155 - 158
DERS – 26: Uluslararası Ekonomik İlişkiler	159 - 164
DERS – 27: Lider Ülke: Türkiye	165 - 168
DERS – 28: Kültürümüzün Yozlaşmasında Medya Araçlarının Etkisi	169 - 172
Ünite Değerlendirme Testi	173 - 176
CEVAP ANAHTARI:	177 - 182

Rol

- ▶ Bir grup etkinliğinde yer alan bireylerin üstlendikleri görevlere **rol** denir.
- ▶ Bireyler buldukları grup ya da kurumda çeşitli roller üstlenebilir.
- ▶ Bireyin rolleri zaman içinde değişikliğe uğrayabilir. **Örneğin;** 10 yaşındayken öğrenci olan Nisa, 25 yaşında öğretmen olabilmekte, 60 yaşına geldiğinde aneane olabilmektedir.

Grup

- ▶ En az iki kişiden oluşan, görüşleri, amaçları ve çıkarları bir olan insan topluluğudur.

Kültür

- ▶ Toplumların tarih boyunca oluşturdukları maddi ve manevi değerlerin tamamına verilen isimdir. Kültürün ana öğeleri örf, adet, inanç, dil, gelenek ve göreneklerdir.
- ▶ Kültür bir toplumu diğer milletlerden ayıran bir kimliktir. Kültür toplumun birlik ve beraberliğinde önemli bir yapı taşıdır.
- ▶ Bir toplumun huzur içinde yaşamasında toplumdaki birlik ve beraberliğin önemi büyüktür. Toplumdaki birlik ve beraberlikte dayanışmayı beraberinde getirmektedir.
- ▶ Ortak kültüre sahip olmak toplumdaki birlik, beraberlik ve dayanışmayı güçlendiren en önemli unsurlardandır.
- ▶ Kültürel özelliklerini unutan bir toplumda birlik ve beraberlik zayıflamakta, toplumsal dayanışma da azalmaktadır.

isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları aşağıda verilen uygun kelimelerle tamamlayınız.

zaman   kültür   rol   grup   birlik   beraberliğin   rolleri

1. Toplumların tarih boyunca oluşturdukları maddi ve manevi değerlerin tamamına ..... denir.
2. Herhangi bir işte veya grupta kişiden beklenen davranışa ..... denir.
3. Görüşleri, amaçları bir olan insanların bir araya gelerek oluşturdukları topluluğa ..... denir.
4. Kültürel bağlar toplumda ..... ve ..... güçlenmesini sağlayan en önemli unsurdur.
5. Bireylerin ..... buldukları gruba veya kuruma göre değişikliğe uğrayabilir.
6. Sosyal roller ..... içinde değişmektedir.

ETKİNLİK – 2

Aşağıda verilen cümlelerden doğru olanları yanındaki kutucuğa “D” yanlış olanların yanındaki kutucuğa “Y” yazınız.

D / Y

1.	Bireyler aynı anda birden fazla gruba üye olabilirler.	
2.	Bir grup içinde yer alan insanların üstlendikleri görevlere rol denir.	
3.	Elif okulda öğrenci, evde abla, dedesinin yanında torun rolünü üstlenmektedir.	
4.	Bireylerin üstlendikleri roller her zaman aynı kalmaktadır.	
5.	Bir gruptaki bireyler belli bir amaç doğrultusunda bir araya gelmişlerdir.	
6.	Bir toplumun gelenek, görenek, örf ve adetleri o toplumun kültürünü oluşturur.	
7.	Kültür toplumda birlik ve beraberliği sağlayan ve en önemli yapıtaşdır.	
8.	Kültürü oluşturan değerler kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır.	
9.	Toplumlara göre farklılık gösteren kültürel değerler toplumların en önemli zenginliğidir.	
10.	Bir milleti diğer milletlerden ayıran kültürel öğelerin başında “dil” gelir.	
11.	Toplumların kültürlerine bağlı yaşamaları toplumdaki dayanışmayı azaltmaktadır.	
12.	Hidirellez Bayramı en önemli kültürel değerlerimizden bir tanesidir.	
13.	Toplumlar kültürel değerleri devam ettirebildikleri ölçüde güçlü kalabilirler.	

1. Bir kişinin bulunduğu grupta üstlendikleri görevlere ★ denir.

Yukarıdaki tanımda ★ sembolüyle gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) grup
B) sorumluluk
C) hak
D) rol

2. Mete, yaz tatilinde anne ve babasıyla birlikte, babanne ve dedesini ziyarete gitti, kardeşiyle birlikte bahçede oyun oynayarak çok güzel vakit geçirdi.

Yukarıda verilen paragrafta Mete'nin hangi rolüne değinilmemiştir?

- A) Evlat
B) Torun
C) Abi
D) Öğrenci

Bireyler aynı anda birçok role sahip olabilir.	
Bireyler rollerine uygun davranmalıdır.	

Yukarıdaki tablodaki kutucuğa doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız.

Buna göre, cevapların doğru şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

Y
D

 B)

Y
Y

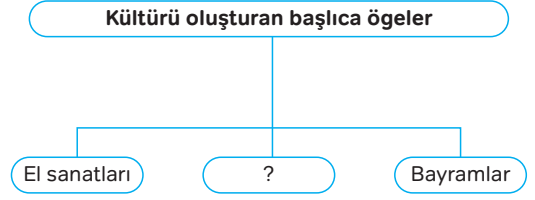
 C)

D
D

 D)

D
Y

4.

Şemada "?" ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Anlaşmalar B) Düşünler
C) Giyim şekli D) Türküler

5.

Zeynep		
İzcilik kulübü	Abla	Öğrenci
Oymak başıdır.	Kardeşine yardımcı olur.	Derslerine çalışır.

Zeynep'in bu davranışları aşağıdaki kavramlarda hangisiyle açıklanır?

- A) Rol B) Grup
C) Kurum D) Hak

6.

Bazı roller doğuştan kazanılırken bazı roller sonradan elde edilir.

Yukarıdaki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi doğuştan kazanılan rollerden biridir?

- A) Öğretmen
B) Satranç antrenörü
C) Öğrenci
D) Amca

1. Maddi ve manevi değerler bütünüdür.
2. Uzun zamandan beri geçerli olan kültürel kurallara uygun hareket etmektir.
3. Bir toplumun içinde eskiden beri uygulanan kurallardır.

Yukarıda verilen tanımlar ilişkili olduğu kavramlarla eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi açıkta kalır?

A) Hukuk	B) Kültür
C) Adet	D) Örf

2. Kültür; bir toplumun duygu, düşünce, dil, sanat, gelenek ve göreneklerinin tümüdür.

Buna göre, Türk kültürü hakkında aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Zengin bir kültüre sahiptir.
- B) Kültürümüz, Türk milletinin özelliklerini yansıtır.
- C) Ülkemizde yöreden yöreye kültürel farklılıklar görülür.
- D) Kültürel farklılıklar toplumu ayrıştırır, birlik ve beraberliğe zarar verir.

3. Bir toplumda nesilden nesile aktarılıp yaşatılan gelenek, görenek, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne ..... denir.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

A) masal	B) tarih
C) kültür	D) inanç

4. Dinî bayramlar en önemli kültürel öğelerimizden biridir.

Bayramlarda;

- I. Aileler bir araya gelir.
- II. Millî ve dinî duyguların yaşatılması sağlanır.
- III. Yöreden yöreye farklılıklar gösterir.
- IV. Tüm dünyada aynı coşkuyla yaşanır.

Dinî bayramlarla ilgili yukarıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

A) IV	B) III	C) II	D) I

5. Sözlü kültür unsurlarında dilimizdeki kültürü oluşturmaktadır. Her yörenin kültürel özelliğini yansıtan, ..., ..., ... dilden dile, nesilden nesile aktarılan kültürel varlıklarımızdır.

Verilen bilgide boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olmaz?

A) Türküler	B) Maniler
C) Filmler	D) Fıkralar

Hoşgörü

İnsanların farklı düşüncelerine karşı saygılı olma ve o düşünceden rahatsız olmamaktır. İnsanların farklı düşünceleri bizim düşüncemizden farklı olsa dahi o düşünceye saygılı olabilmektir.

Önyargı

Bir kişi ya da olaya ilişkin yeterli bir bilgi edinmeden, peşin bir karara varmış olma durumudur.

Kalıp yargı

Bir bireyin, bir kişi veya çalışmaya karşı sabit fikirde olma durumudur. Değişmesi neredeyse imkansız olan düşünme biçimidir.

- ▶ Çocukların kalıplaşmış tutum kazanmalarına neden olan en önemli etkenler, kitle iletişim araçları ve yetişkinlerin çocukları yanlış yönlendirmesidir.
- ▶ Toplumsal farklılıklara karşı bireyler olarak saygılı olmalıyız. İnsanlar arasında farklılıklara saygı duyulmaması, toplumda gruplaşmalara, kavgalara ve kargaşalara neden olur.
- ▶ Farklılıkların bir toplumun zenginliği olduğunu unutmamalıyız.

Sivil Toplum Kuruluşları

- ▶ Gönüllü bireyler tarafından toplumun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuş, herhangi bir resmi kurum veya kuruluşa bağlı olmayan kuruluşlardır (Kızılay, Yeşilay gibi). Bu kuruluşlar toplumsal birliktelik ve dayanışmayı artırır.
- ▶ Kızılay, doğal afette zarar görmüş insanlara yardım eden ve kan bağışının yapılmasını sağlayan en önemli kuruluşlardan biridir.
- ▶ AKUT, LÖSEV, Yeşilay, Darüüşşafaka, gibi toplumsal yardımlaşmayı artırmak amacıyla birçok sivil toplum kuruluşu kurulmuştur.

isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki boşlukları uygun kavramlarla dolduralım.

Kızılay   LÖSEV   saygılı   sivil toplum kuruluşları   önyargı   hoşgörü

1. Bir kişi ya da olay hakkında peşin hükümlere varmış olma düşüncesine ..... denir.
2. Toplumsal yardımlaşma amacıyla tamamen gönüllü insanların bir araya gelerek oluşturduğu, ihtiyaçlarını hayır-sever insanların karşıladığı kuruluşlara ..... denir.
3. .... lösemili çocukların sağlığı için çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur.
4. Toplumsal farklılıklara karşı ..... olmalıyız.
5. Ülkemizde doğal afetler karşısında halkın çeşitli ihtiyaçlarını karşılayan aynı zamanda kan bağışı kampanyaları da yapan sivil toplum kuruluşu ..... dir.
6. İnsanların farklı düşüncelerine saygılı olmaya ..... denir.

ETKİNLİK – 2

Aşağıda verilen cümlelerden doğru olanları yanındaki kutucuğa “D” yanlış olanların yanındaki kutucuğa “Y” yazınız.

D / Y

1.	Hoşgörü bir toplumda yardımlaşma ve dayanışmayı artırır.	
2.	Önyargı toplumsal birlikteliği olumsuz yönde etkiler.	
3.	Kalıp yargı toplum içerisinde gruplaşmalara neden olur.	
4.	Sivil toplum kuruluşları bireylerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuştur.	
5.	MEB eğitim faaliyetlerini geliştirmek amacıyla kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur.	
6.	Sivil toplum kuruluşları toplumun çeşitli ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kurulmuştur.	
7.	Kızılay, lösemeli çocuklara yardım amacıyla kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur.	
8.	Bireyler olarak toplumsal farklılıklara karşı saygılı olmalıyız.	
9.	Kalıp yargılar toplumsal yardımlaşmayı azaltmaktadır.	
10.	AKUT, arama kurtarma faaliyetlerinde bulunan bir sivil toplum kuruluşudur.	
11.	Sivil toplum kuruluşları gönüllülük esasına göre yardımsever insanların bir araya gelmesiyle oluşur.	
12.	Bazı kalıp yargıların değişmesi çok zordur.	
13.	Van depreminde zarar görenler için o bölgeye KIZILAY'ın yardım göndermesi toplumsal birlikteliğin en önemli göstergesidir.	
14.	Sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları, halkın yaşanan problemlere karşı duyarlı olmasını sağlar.	
15.	Yeşilay, sigara ve alkollü içeceklerin zararlarını halka anlatmaya çalışan bir sivil toplum kuruluşudur.	

1. Bireyler toplumu oluşturan en önemli unsurdur.

Bireylerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tüm bireyler aynı özelliklere sahiptir.
B) Bireyler arasında bazı farklılıklar vardır.
C) Toplum farklı bireylerden oluşur.
D) Bireysel farklılıklara saygılı olmalıyız.

2. Bireyler arasında farklılıkların yanı sıra ortak özellikler de bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bireyler arasındaki ortak bir özelliktir?

- A) Futbol oynamaktan hoşlanma
B) Beslenme ihtiyacı
C) Resim yapmaktan hoşlanma
D) İyi derecede gitar çalabilme

3. Toplumsal ve bireysel farklılıklara karşı bireyler olarak hoşgörülü davranmalıyız.

Buna göre, aşağıdaki davranışlardan hangisi hoşgörülü davranışa örnek olabilir?

- A) Kimseyi dilinden, dininden, renginden dolayı yargılamamak
B) Yeni tanıdığımız biri hakkında ön yargılı olmak
C) Toplum içerisinde sürekli kalıp yargılar üretmek
D) Olaylar karşısında peşin hüküm vermek

4. Aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Bireylerin hem ortak, hem de farklı özellikleri vardır.
B) Bireysel farklılıklara saygılı olmalıyız.
C) Farklılıklar toplum için zenginliktir.
D) Toplumsal farklılıkları azaltmaya çalışmalıyız.

5. Bir olay karşısında bizden farklı tepki gösteren insanlar olabilir. Bu durumda onları doğal karşılamak ..... olmanın gereğidir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) duyarlı
B) duygulu
C) merhametli
D) hoşgörülü

6. İnsanların farklı düşüncelerini özgürce dile getirmelerinden rahatsız olmamaktır. Bu düşünceler bizim düşüncemizden farklı olsa dahi o insanın düşüncesine saygılı olmaya .....?..... denir.

Yukarıda soru işareti “?” ile boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) önyargı
B) kalıpyargı
C) hoşgörü
D) birlik beraberlik

1. Mevlana “Ne olursan ol yine gel” demiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Mevlana'nın bu sözünü destekler niteliktedir?

- A) İnsanları dış görünüşüyle yargılamalıyız.
B) Bireyler olarak birbirimizden farklı davranışlarımız olabilir.
C) Bireysel farklılıklara karşı hoşgörülü davranmalıyız.
D) Ön yargılı olmak bizi bir arada tutar.

2. Sivil toplum kuruluşları halkın temel ihtiyaçlarını karşılamak için devletin yaptığı çalışmalarını destekleyerek devletin yükünü de azaltmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarından biri değildir?

- A) AKUT
B) Türk Eğitim Vakfı
C) Emniyet Genel Müdürlüğü
D) Darüşşafaka

3. “Sivil toplum kuruluşlarında çalışanlar gönüllülük esasına göre çalışırlar.”

Aşağıdaki verilenlerden hangisi yukarıdaki anlama göre çalışan bir kişidir?

- A) TEMA'da çalışan orman mühendisi
B) MEB'de çalışan öğretmen
C) Hastanede çalışan doktor
D) Emniyet Müdürlüğü'nde çalışan polis

4. İnsanların bireysel farklılıklara saygı duymaları aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine katkı sağlar?

- A) Aile zenginliği
B) Toplumsal zenginlik
C) Kişisel zenginlik
D) Bireysel zenginlik

5. Sağlık alanında kurulan sivil toplum kuruluşları;

- Türk Diyabet Vakfı
→ LÖSEV
→ Türk böbrek Vakfı
→ ?

Yukarıdaki tabloda “?” ile gösterilen yere hangisi getirilmelidir?

- A) Yeşilay
B) ÇEVKO
C) TEGV
D) TEMA

6. Sivil toplum kuruluşları toplumun birçok ihtiyacını gönüllü olarak karşılayan kuruluşlardır. Bu kuruluşlar devletinde yükünü büyük ölçüde hafifletmektedir.

Buna göre, aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisi farklı bir alanda faaliyet göstermektedir?

- A) Türk Eğitim Derneği
B) Türk Eğitim Vakfı
C) AÇEV
D) TEMA

1. ....?.....

Sosyal Yardımlaşma Vakfı	Güçsüzlere ve Kimsesizlere Yardım Vakfı
--------------------------	---

Yukarıdaki şemaya getirilebilecek **en uygun başlık** hangisidir?

- A) Çevre İle İlgili Kurulmuş Sivil Toplum Kuruluşları
- B) Sağlık İle İlgili Kurulmuş Sivil Toplum Kuruluşları
- C) Toplumsal Dayanışma İle İlgili Kurulmuş Sivil Toplum Kuruluşları
- D) Eğitim İle İlgili Kurulmuş Sivil Toplum Kuruluşları

2. İnsanlar fiziksel, toplumsal, psikolojik vb. farklı özelliklere sahiptir. İnsanların farklı özelliklere ve düşüncelere sahip olmasının yaşadığımız topluma birçok katkısı vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu katkılardan biri değildir?

- A) Toplumda kültürel alanda zenginlik katar.
- B) Farklı düşünceler toplumu daha ileriye taşır.
- C) Farklı düşünceler toplumun gelişmesine katkı sağlar.
- D) Toplumda çeşitli önyargılara neden olur.

3. Arkadaşımınla farklı müzik türlerinden hoşlanıyoruz ancak çok iyi anlaşıyoruz.

Yukarıdaki açıklamayı yapan Erva için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

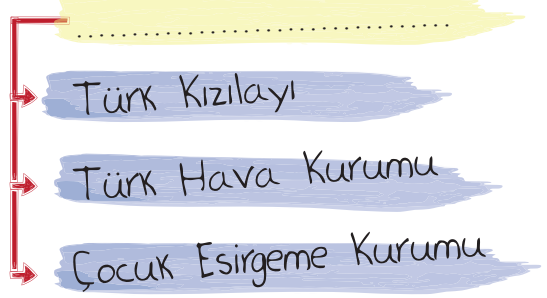
- A) Farklı özellikleri olan bireylere saygılıdır.
- B) Her zaman kendi isteklerini önemser.
- C) Müzik dinlemeyi sevmez.
- D) Başkalarının beğenileriyle ilgilenmez.

4. 2003'te kurulan Tohum Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı, otizm rahatsızlığı olan çocukların özel eğitimle topluma kazandırılmasına yardımcı olmaktadır.

Bu vakıf **öncelikli** olarak aşağıdaki alanlardan hangisinde faaliyet göstermektedir?

- A) Çevre
- B) Kültür
- C) Güvenlik
- D) Sağlık

5.

Şemadaki bilgilere verilebilecek **en uygun başlık** aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Sosyal Yardım Kurumları
- B) Eğitim Kurumları
- C) Sağlık Kurumları
- D) Çevre Kurumları

6.

İnsanların yaşamında gerekli olan ve karşılanmadığında sıkıntı çekilen şeylere ihtiyaç denir. Yemek yeme, giyinme, barınma ve uyuma bu ihtiyaçlardan bazılarıdır. İhtiyaçlarımızın bazılarını tek başına karşılayabiliriz. Ancak bazı ihtiyaçlarımızı tek başına karşılayamadığımız için diğer insanlara gereksinim duyarız.

Sevgi'nin ifadelerine göre, aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) İnsanın, diğer insanların yardımına ihtiyaç duyabileceği
- B) İnsanın, toplumda öncelikle kendi çıkarlarını koruması gerektiği
- C) İnsanın, karşılanması gereken birçok ihtiyacının olduğu
- D) İnsanın, bazı ihtiyaçlarını kendisinin karşılayabileceği

1. Toplumu oluşturan birey, grup ve kurumların birbirleriyle etkileşim içinde bulunmalarına sosyal etkileşim denir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal etkileşime verilebilecek bir örnektir?

- A) Millî Eğitimin eğitim ile ilgili çalışmaları
B) Öğretmenlerin çalışmalarını okul idaresine bildirmeleri
C) Polislerin Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışmaları
D) Atık kâğıt toplayan öğrencilerin yardımlarını LÖSEV'e bağışlamaları

2.

Sivil Toplum Kuruluşları		
Eğitim	Sağlık	Çevre
I	II	III

Yukarıdaki numaralı yerlere gelecek sivil toplum kuruluşları aşağıdakilerden hangisinde doğru şekilde sıralanmıştır?

I	II	III
A) Kızılay	ÇEKÜL	ÇEKOV
B) TEV	Yeşilay	DOÇEV
C) TED	Kızılay	TOKİ
D) LÖSEV	ÇEVKO	TEMA

3. Ahmet okulda kalemını düşürür. Aramasına rağmen kalemını bulamaz. Bu duruma çok üzülür çünkü kalemını doğum gününde teyzesi hediye etmiştir. Sınıf arkadaşları Ahmet'in bu durumuna farklı tepkiler gösterirler.

Bu tepkilerden hangisi Ahmet'in duygu ve düşüncelerinin saygı ile karşılanmadığına örnek olarak gösterilebilir?

- A) Okulun panosuna ilan yazalım.
B) Kalemin belki de evde kalmıştır.
C) Üzülme görevliler temizlik yaparken bulur.
D) Ne de kıymetli kalemin varmış.

4. **Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının özelliklerinden değildir?**

- A) Toplumun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için kurulurlar.
B) Gönüllülerin desteğiyle çalışmalar yaparlar.
C) Maddi kazanç sağlamak amacıyla kurulurlar.
D) Toplumsal birlik ve beraberliği artırır.

5. "Güvenlik kurumları nelerdir?"

Sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

A) Asayiş Şube Müdürlüğü

B) Sahil Güvenlik Komutanlığı

C) Jandarma Genel Komutanlığı

D) Kültür ve Turizm Bakanlığı

6. Toplumsal ihtiyaçların karşılanması için ★ tarafından kurulan birçok kurum vardır. Bu kurumlar, halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik çalışırlar.

Yukarıda ★ sembolüyle gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) medya
B) üniversite
C) devlet
D) vatandaşlar

Hak

Doğuştan veya sonradan kazanılan, insanların hayatlarını devam ettirebilmeleri için ve toplumsal düzeni sağlamaları amacıyla faydalandıkları her şeydir. (eğitim hakkı, sağlık hakkı, seyahat hakkı gibi.)

Dilekçe hakkı

Herhangi bir konuda bir kuruma istek veya şikayetlerimizi iletmek için yazdığımız belgedir.

Bilgi edinme hakkı

Kişinin bir konu ya da durum hakkında bilgi talebinde bulunmasına denir. Herhangi bir kamu kurumundan veya özel kurumdan dilekçe vererek bilgi edinme hakkımızı kullanabiliriz.

Sorumluluk

Kişinin kendi davranışlarının veya kendi yetki alanına giren bir olayın sonuçlarını üstlenmesidir.

Ülkemize karşı sorumluluklarımız

- ▶ Vergi Vermek
- ▶ Askerlik Yapmak
- ▶ Kanunlara Uymak
- ▶ Seçme Seçilme Hakkı

Diğer sorumluluklarımız

- ▶ Ders çalışmak
- ▶ Okul kurallarına uymak

Özgürlük

Kişinin başkalarının hakkına zarar vermeden istediği her şeyi yapabilmesidir. Özgürlükler sınırsız değildir. Bir birey başka bir bireyi rahatsız ettiği anda özgürlükleri orada sona erer.

- ▶ Birey olarak hak, özgürlük ve sorumluluklarımızın sınırları anayasayla çizilmiş ve güvence altına alınmıştır.

isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet isabet

ETKİNLİK – 1

Aşağıda verilen hak - sorumluluk - özgürlük ifadelerinin numaralarını ilgili oldukları kutucuklara yazınız.

1. Müzik dinlemek.
2. İstedğim marka ayakkabı almak.
3. Halk kütüphanesinden yararlanmak.
4. Çevreyi temiz tutmak.
5. Hasta olduğumuzda tedavi olmak.
6. Aile içinde düşüncelerimizi söylemek.
7. Odasını temiz tutmak.
8. Derslerimize düzenli olarak çalışmak.
9. Okulda tenfüse çıkmamız.
10. İstedğimiz yazarın kitabını okumak
11. Vergi vermemiz.
12. T.V. dizilerinden "Payitaht Abdulhamit'i" izlemek.

Hak
Sorumluluk
Özgürlük